
ТЕМА УРОКУ:
УКРАЇНА НАВЕСНІ 1920 –
У 1921 РОЦІ.
ПОРАЗКА УКРАЇНСЬКОГО
ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ.

1. РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА. ВАРШАВСЬКА УГОДА

Причини війни

1. Прагнення Польщі до відновлення кордонів держави у межах 1772р
2. Прагнення УНР до відновлення контролю над територією України
3. Прагнення більшовиків до поширення світової пролетарської революції

3 Військової конвенції між Польщею і Україною

Польські та Українські війська відбувають акцію спільно, як війська союзні.

В разі спільної польсько-української акції проти військ на теренах Правобережної України, положених на схід від сучасної лінії польсько-більшовицького фронту, військові операції відбуваються по взаємному порозумінню начальної команди Польських військ і головною командою Українських під загальним керуванням начальної команди Польських військ. (...)

6. З моменту розпочатої спільної акції проти більшовиків Український Уряд зобов'язується доставляти продукти для польської армії, оперуючої на цім терені: м'ясо, сало, борошно, збіжжя, крупу, овочі, цукор, овес, сіно, соломі і т.п. (...)

8. З моменту розпочаття спільної офензиви і заняття нових теренів Правобережної України, положених на Схід від сучасної лінії польсько-більшовицького фронту, Український уряд організує на них свою владу і адміністрацію цивільну і військову. (...)

*16. Обидві сторони зобов'язуються тримати цю конвенцію в тайні. Ця конвенція підписана в **Варшаві. 21 квітня 1920р.***

ПАИМІТ ПЕТІОРА ПРОДАВ УКРАЇНУ ПОЛЬСЬКИМ ПАНАМ!

Пани спалили пограб СМЕРТЬ ПАНАМ! ПЕТ

МЫ ВОЮЕМ С ПАНСКИМ РОДОМ
А НЕ С ПОЛЬСКИМ ТРУДОВЫМ
НАРОДОМ!

Сили сторін

ПОЛЬЩА

Ю.
Пілсудський

**148 тисяч
человек** при 4157
пулеметах и 894
орудий

УНР

С.
Петлюра

**15-20 тисяч
человек**

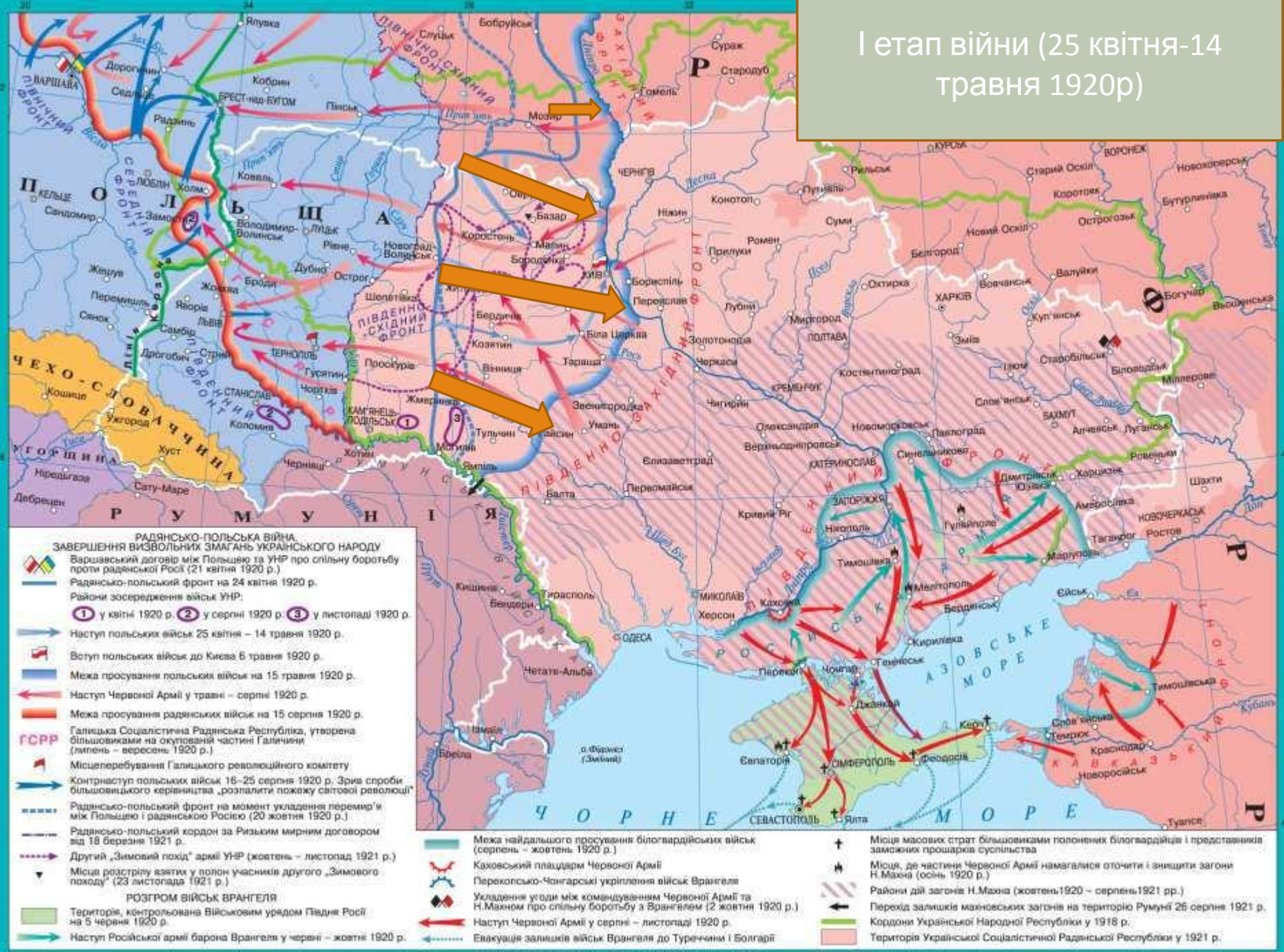
Більшовицька
Росія

М.
Тимошенко

65 264 человека,
666 орудий и 3208
пулеметов

I етап війни (25 квітня-14 травня 1920р)

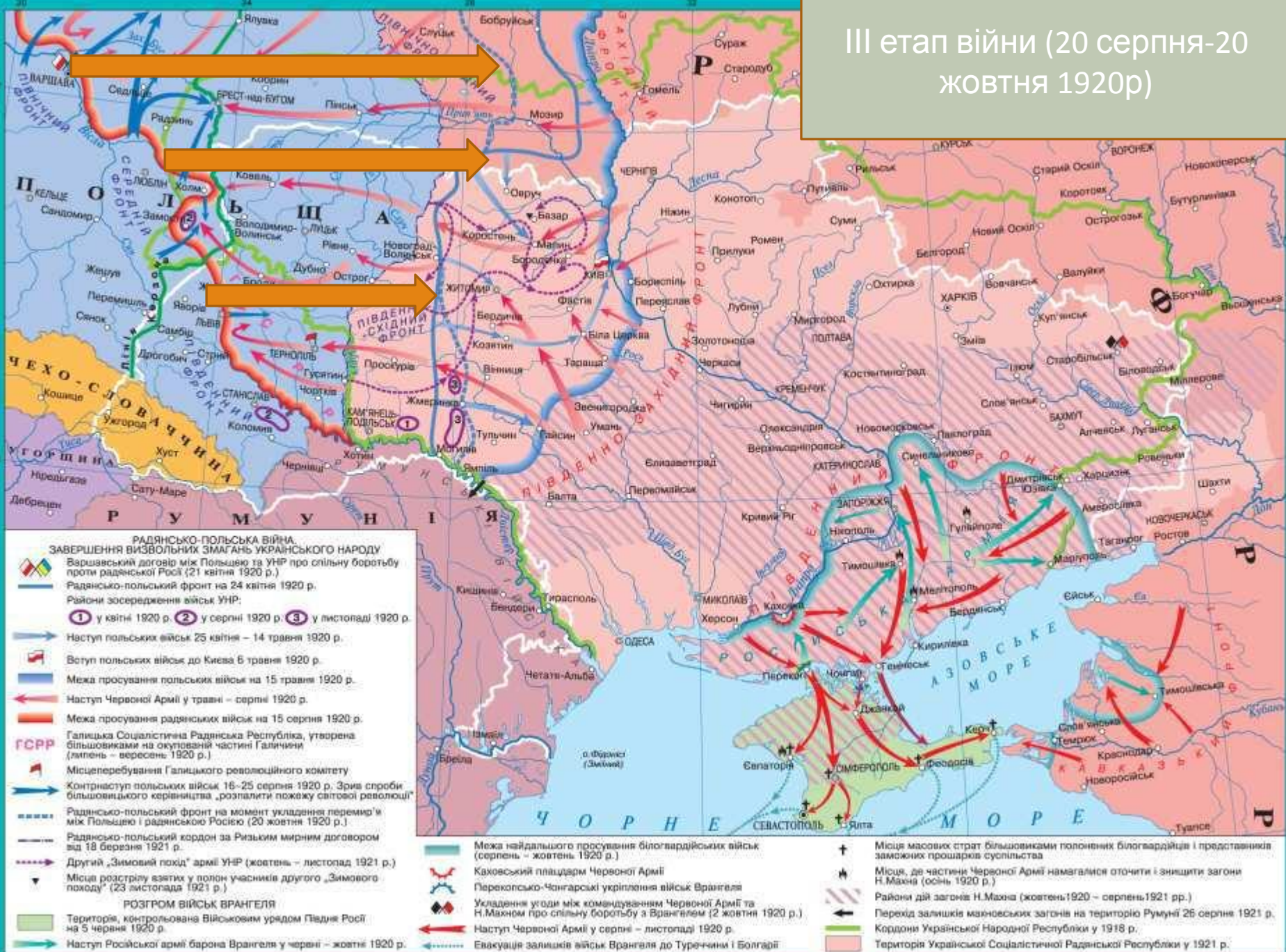
- РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА. ЗАВЕРШЕННЯ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ**
- Варшавський договір між Польщею та УНР про спільну боротьбу проти радянської Росії (21 квітня 1920 р.)
 - Радянсько-польський фронт на 24 квітня 1920 р.
 - Райони зосередження військ УНР:
 - 1 у квітні 1920 р.
 - 2 у серпні 1920 р.
 - 3 у листопаді 1920 р.
 - Наступ польських військ 25 квітня – 14 травня 1920 р.
 - Вступ польських військ до Києва 6 травня 1920 р.
 - Межа просування польських військ на 15 травня 1920 р.
 - Наступ Червоної Армії у травні – серпні 1920 р.
 - Межа просування радянських військ на 15 серпня 1920 р.
- ГССР**
- Галицька Соціалістична Радянська Республіка, утворена більшовиками на окупованій частині Галичини (липень – вересень 1920 р.)
 - Місцеперебування Галицького революційного комітету
 - Контрнаступ польських військ 16–25 серпня 1920 р. Звичайні спроби більшовицького керівництва „розпалити пожежу світової революції”
 - Радянсько-польський фронт на момент укладення перемир'я між Польщею і радянською Росією (20 жовтня 1920 р.)
 - Радянсько-польський кордон за Ризьким мирним договором від 18 березня 1921 р.
 - Другий „Зимовий похід” армії УНР (жовтень – листопад 1921 р.)
 - Місце розстрілу взятих у полон учасників другого „Зимового походу” (23 листопада 1921 р.)
- РОЗГРОМ ВІЙСЬК ВРАНГЕЛЯ**
- Територія, контролювана Військовим урядом Півдня Росії на 5 червня 1920 р.
 - Наступ Російської армії барона Врангеля у червні – жовтні 1920 р.

- Межа найдалішого просування білогвардійських військ (серпень – жовтень 1920 р.)
- Кавказький плацдарм Червоної Армії
- Перекопсько-Чонгарські укріплення військ Врангеля
- Укладення угоди між командуванням Червоної Армії та Н.Махном про спільну боротьбу з Врангелем (2 жовтня 1920 р.)
- Наступ Червоної Армії у серпні – листопаді 1920 р.
- Евакуація залишків військ Врангеля до Туреччини і Болгарії
- Місце масових страт більшовиками полонених білогвардійців і представників заможних прошарків суспільства
- Місце, де частини Червоної Армії намагалися оточити і знищити загони Н.Махна (осінь 1920 р.)
- Райони дій загонів Н.Махна (жовтень 1920 – серпень 1921 рр.)
- Перехід залишків махонських загонів на територію Румунії 26 серпня 1921 р.
- Кордони Української Народної Республіки у 1918 р.
- Територія Української Соціалістичної Радянської Республіки у 1921 р.

II етап війни (15 травня - 15 серпня 1920р)

III етап війни (20 серпня-20 жовтня 1920р)

- РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА. ЗАВЕРШЕННЯ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ**
- Варшавський договір між Польщею та УНР про спільну боротьбу проти радянської Росії (21 квітня 1920 р.)
 - Радянсько-польський фронт на 24 квітня 1920 р.
 - Райони зосередження військ УНР:
 - ① у квітні 1920 р.
 - ② у серпні 1920 р.
 - ③ у листопаді 1920 р.
 - Наступ польських військ 25 квітня – 14 травня 1920 р.
 - Вступ польських військ до Києва 6 травня 1920 р.
 - Межа просування польських військ на 15 травня 1920 р.
 - Наступ Червоної Армії у травні – серпні 1920 р.
 - Межа просування радянських військ на 15 серпня 1920 р.
 - ГССРР**
 - Галицька Соціалістична Радянська Республіка, утворена більшовицькими на окупованій частині Галичини (липень – вересень 1920 р.)
 - Місцез перебування Галицького революційного комітету
 - Контрнаступ польських військ 16–25 серпня 1920 р. Звичайно більшовицького керівництва „розпалити пожежу світової революції”
 - Радянсько-польський фронт на момент укладення перемир'я між Польщею і радянською Росією (20 жовтня 1920 р.)
 - Радянсько-польський кордон за Ризьким мирним договором від 18 березня 1921 р.
 - Другий „Зимовий похід” армії УНР (жовтень – листопад 1921 р.)
 - Місця розстрілу взятих у полон учасників другого „Зимового походу” (23 листопада 1921 р.)
 - РОЗГРОМ ВІЙСЬК ВРАНГЕЛЯ**
 - Територія, контролювана Військовим урядом Півдня Росії на 5 червня 1920 р.
 - Наступ Російської армії барона Врангеля у червні – жовтні 1920 р.

- Межа найдалшого просування білогвардійських військ (серпень – жовтень 1920 р.)
- Кавказький плацдарм Червоної Армії
- Перекопсько-Чонгарські укріплення військ Врангеля
- Укладення угоди між командуванням Червоної Армії та Н.Махном про спільну боротьбу з Врангелем (2 жовтня 1920 р.)
- Наступ Червоної Армії у серпні – листопаді 1920 р.
- Евакуація залишків військ Врангеля до Туреччини і Болгарії
- Місця масових страт більшовицькими полоненими білогвардійцями і представниками земських прошарків суспільства
- Місця, де частини Червоної Армії намагалися оточити і знищити загони Н.Махна (осінь 1920 р.)
- Райони дій загонів Н.Махна (жовтень 1920 – серпень 1921 рр.)
- Перехід залишків махонських загонів на територію Румунії 26 серпня 1921 р.
- Кордони Української Народної Республіки у 1918 р.
- Територія Української Соціалістичної Радянської Республіки у 1921 р.

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ВІЙНИ:

25 КВІТНЯ 1920 –

6 ТРАВНЯ 1920 –

14 ТРАВНЯ 1920 –

12 ЧЕРВНЯ 1920 –

14 СЕРПНЯ 1920 –

17 СЕРПНЯ 1920 –

12 ЖОВТНЯ 1920 –

18 БЕРЕЗНЯ 1921 –

Підсумки війни

Обидві сторони були знекровлені. 12 жовтня 1920 р. у Ризі було підписано перемир'я між Польщею та радянською Росією. Це означало розрив відносин Польщі з УНР.

Українські війська, кількість яких зросла до 35 тис. осіб, продовжували вести боротьбу самостійно. Але сили були нерівні.

18 березня 1921 р. між Польщею і радянською Росією було укладено Ризький мир

До підписання миру було допущено делегацію УСРР.

Польща визнавала існування УСРР.

До Польщі відійшли Холмщина, Підляшшя, Західна Волинь і Західне Полісся. Залишалася за Польщею і Східна Галичина.

ДЛЯ КОГО БУЛО ВИГІДНЕ ТАКЕ РІШЕННЯ?

Таким чином українські землі було розподілено між чотирма державами: Радянською Росією, Польщею, Румунією, Чехословаччиною

2. Розгром військ Врангеля

*Де знаходилися залишки
Добровольчої армії?
Встановити за картою.*

Празький історик Василь Зіглалов зазначає, що всюди, де був і воював Денікін, він ганебно втікав. Втік, як диктатор-злочинець із України. Втік з території Криму на Захід, як приватна особа, таємно, на одному з кораблів. Всюди, де б не правив Денікін, він запроваджував воєнну диктатуру, сіяв жорстокість, смерть.

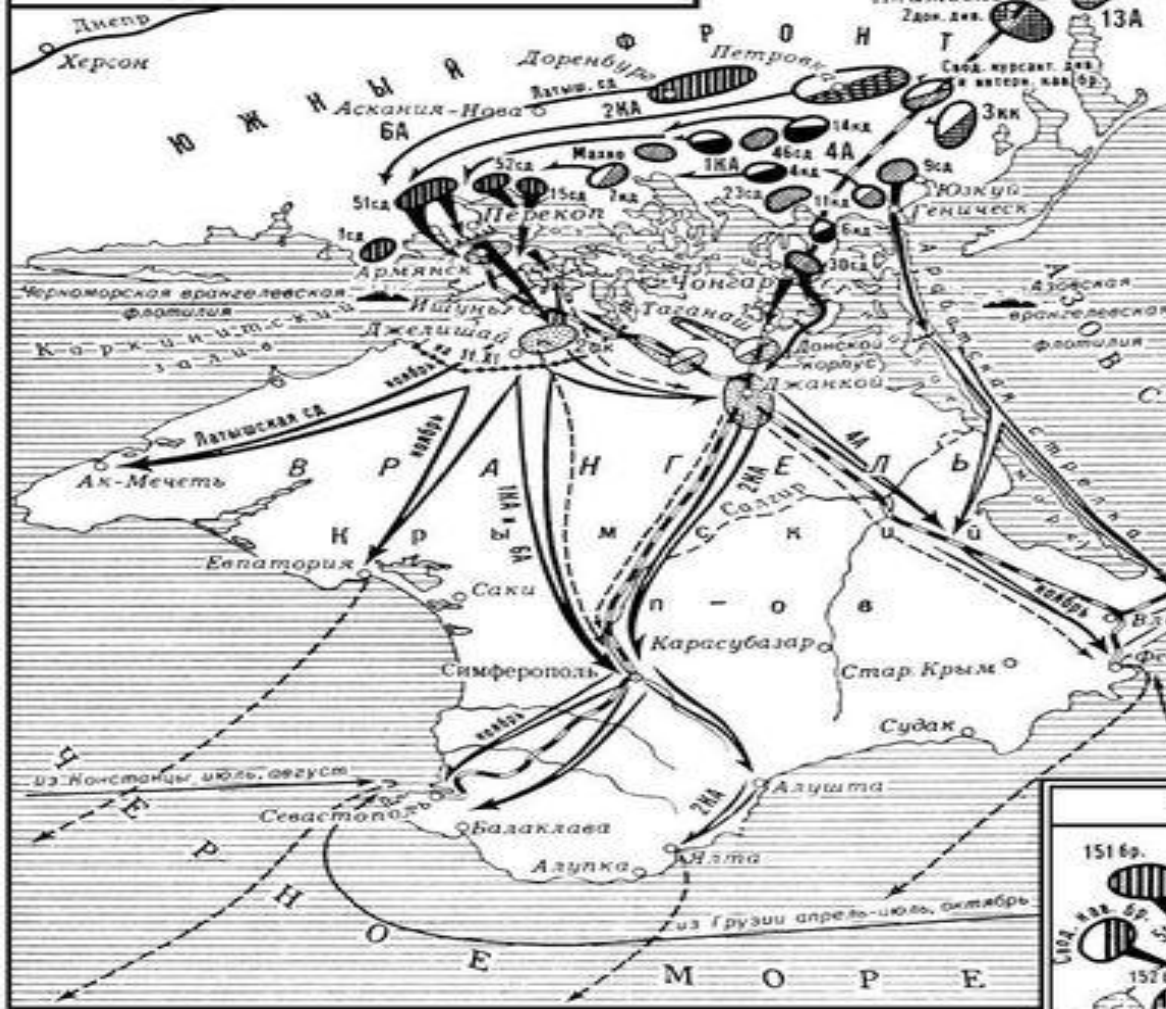

На початку 1920 р. кораблі Антанти евакуювали до Криму залишки військ Денікіна. Кримське угруповання білогвардійців очолив командир козацького корпусу барон П. Врангель

Червона армія нараховувала майже 100 тис. вояків. Їй протистояло 28-тисячне угруповання білогвардійців, яке обороняло сильні перекопські укріплення на Кримському перешийку.

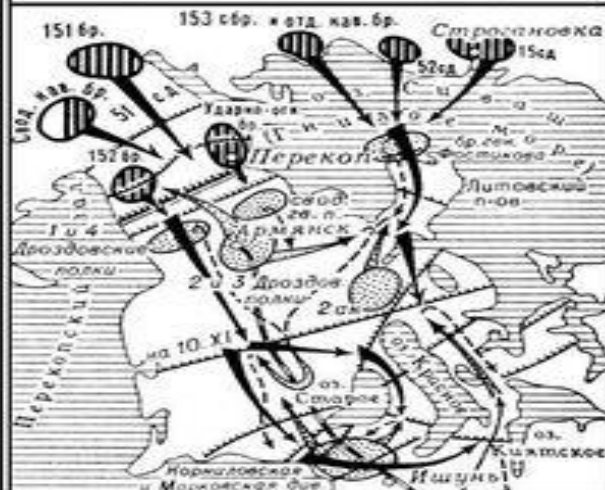
ПЕРЕКОПСКО-ЧОНГАРСКАЯ ОПЕРАЦИЯ 1920 г.

ШТУРМ ЧОНГАРСКИХ УКРЕПЛЕНИЙ

ШТУРМ ПЕРЕКОПА

- Положение войск Южного фронта к 6 ноября
- 4-я армия
 - 6-я армия
 - 13-я армия
 - 1-я Конной армии
 - 2-я Конной армии
 - Положение врангелевских войск
 - Линии укреплений и обороны врангелевских войск
 - Укрепления Турецкого вала
 - Направления ударов войск Южного фронта 7—11.XI
 - Преследование врангелевских войск в Крыму 12—17.XI
 - Направления ударов и отступление врангелевских войск

100-А

100-А

50

ПЯДЕСЯТ * 50 * РУБЛЕЙ

50

КРЕДИТНЫЙ БОН

1-й революционной армии
Украины

Г. М. ...

119

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ РОЗГРОМУ ВІЙСЬК ВРАНГЕЛЯ

3 КВІТНЯ 1920 РОКУ –

6 ЧЕРВНЯ –

7 СЕРПНЯ–

10 ВЕРЕСНЯ –

21 ВЕРЕСНЯ –

ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ-

8 ЖОВТНЯ –

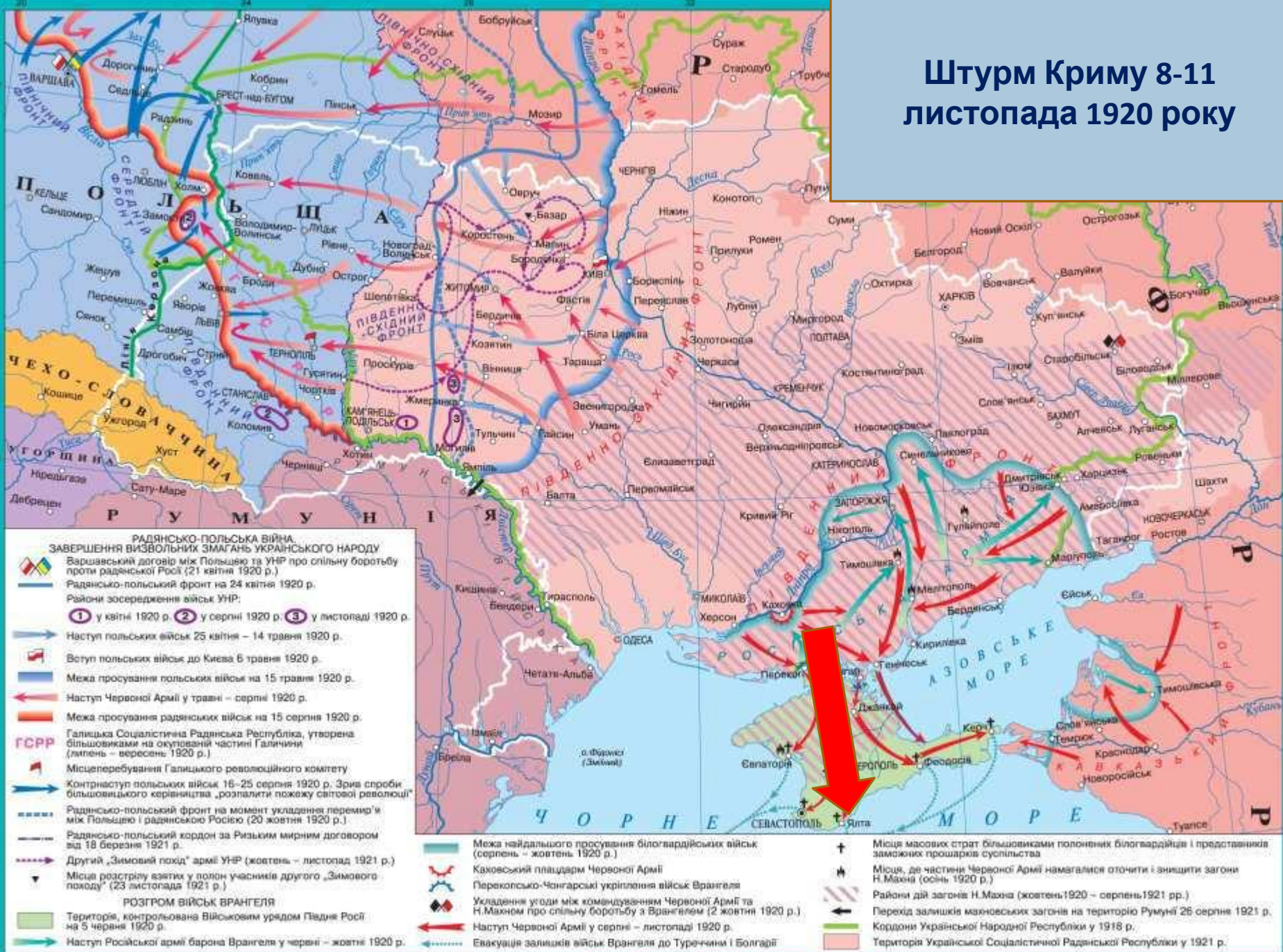
28 ЖОВТНЯ -

8-11 ЛИСТОПАДА –

25-26 ЛИСТОПАДА –

ЛИСТОПАД 1920 РОКУ –ЛІТО 1921 РОКУ –

Штурм Криму 8-11 листопада 1920 року

Розправа із Махновцями

20 листопада були заарештовані, а згодом розстріляні командири Кримської групи махновської армії С. Каретніков і П. Гавриленко.

25 листопада почалась операція зі знищення махновських частин у Криму. Тільки небагатьом махновцям вдалося прорватися, і згодом вони з'єдналися з рештками повстанців на чолі з Махном, які вирвалися з оточення в районі Гуляйполя.

На березень 1921 р. під командуванням Махна було вже 15 тис. осіб. А загалом в Україні діяло майже 40 тис. повстанців. Для придушення повстання на території України було зосереджено майже 1 млн червоноармійців.

Зрештою, Н. Махно разом із невеликою групою прибічників у вересні 1921 р. перейшов радянсько-румунський кордон, а потім перебрався до Франції.

Розправа із махновцями

Територія махновського повстання

- РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА. ЗАВЕРШЕННЯ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ**
- Варшавський договір між Польщею та УНР про спільну боротьбу проти радянської Росії (21 квітня 1920 р.)
 - Радянсько-польський фронт на 24 квітня 1920 р.
 - Райони зосередження військ УНР:
 - ① у квітні 1920 р.
 - ② у серпні 1920 р.
 - ③ у листопаді 1920 р.
 - Наступ польських військ 25 квітня – 14 травня 1920 р.
 - Вступ польських військ до Києва 6 травня 1920 р.
 - Межа просування польських військ на 15 травня 1920 р.
 - Наступ Червоної Армії у травні – серпні 1920 р.
 - Межа просування радянських військ на 15 серпня 1920 р.
- ГССР**
- Місцеперебування Галицького революційного комітету
 - Контрнаступ польських військ 16–25 серпня 1920 р. Зрив спроби більшовицького керівництва „розпалити пожежу світової революції”
 - Радянсько-польський фронт на момент укладення перемир'я між Польщею і радянською Росією (20 жовтня 1920 р.)
 - Радянсько-польський кордон за Ризьким мирним договором від 18 березня 1921 р.
 - Другий „Зимовий похід” армії УНР (жовтень – листопад 1921 р.)
 - Місце розстрілу взятих у полон учасників другого „Зимового походу” (23 листопада 1921 р.)
- РОЗГРОМ ВІЙСЬК ВРАНГЕЛЯ**
- Територія, контролювана Військовим урядом Півдня Росії на 5 червня 1920 р.
 - Наступ Російської армії барона Врангеля у червні – жовтні 1920 р.

- Межа найдалішого просування білогвардійських військ (серпень – жовтень 1920 р.)
- Кавковський плацдарм Червоної Армії
- Перекопсько-Чонгарські укріплення військ Врангеля
- Укладення угоди між командуванням Червоної Армії та Н.Махном про спільну боротьбу з Врангелем (2 жовтня 1920 р.)
- Наступ Червоної Армії у серпні – листопаді 1920 р.
- Евакуація залишків військ Врангеля до Туреччини і Болгарії
- Місце масових страт більшовиками полонених білогвардійців і представників земських прошарків суспільства
- Місце, де частини Червоної Армії намагалися оточити і знищити загони Н.Махна (осінь 1920 р.)
- Райони дій загонів Н.Махна (жовтень 1920 – серпень 1921 рр.)
- Перехід залишків махновських загонів на територію Румунії 26 серпня 1921 р.
- Кордони Української Народної Республіки у 1918 р.
- Територія Української Соціалістичної Радянської Республіки у 1921 р.

2. ДРУГИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД – ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД 1921 РОКУ

Коли відбувся перший зимовий похід?

Знайти на карті напрямок другого зимового походу.

УЧАСНИКИ:

МЕТА:

НАПРЯМОК:

25 жовтня 1921 року-

17 листопад -

РЕЗУЛЬТАТ:

Тютюник Юрий Васильевич

Причини поразки українського повстанського руху:

Протидія регулярних військ Червоної армії та каральних загонів

Роз`єднаність повстанських загонів, відсутність єдиного центру керівництва

Стихійність та неорганізованість селянських виступів, інтереси селян обмежувалися межами тільки свого села

Недостатній зв`язок повстанських загонів з регулярними частинами української армії

ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТА УРОКИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Визвольні змагання закінчилися поразкою. Державну незалежність, здобуту внаслідок революції, зберегти не вдалося. Були втрачені соціальні та політичні здобутки. Становлення української державності відбувалося у складних політичних умовах та при небезпечних зовнішніх факторах,

АЛЕ:

- Українська революція показала, що ідея революції живе в різних соціальних групах, більшість прихильників становили українці. Підсумком пошуків державного устрою стала переконливість у необхідності національного суверенітету України.
- Історичне значення боротьби українського народу полягає в тому, що було збережено та поглиблено процес державотворення, українці знову нагадали всьому світові про окрему націю, яка має право на власну державу.
- Набутий досвід і уроки стали надбанням наступних поколінь борців за українську незалежність